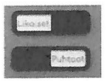
Mikä on likaista?

JOS PUHDAS JOUTUU LIKAISELLE ALUEELLE, ON SE SEKÄ PESTÄVÄ ETTÄ STERILOITAVA ENNEN TAKAISIN LAITTOA/ KÄYTTÖÄ!!!

1. Aerosoli kontaminaatio:

Kaikki suojaamaton tai pakkaamaton 5 metrin säteellä paineilma työkaluista, on aerosolikontaminoitua, eli likaista.

Jos hoidetaan samaa potilasta, käytettävät instrumentit saavat olla esillä ja kontaminoitua hoidettavalle potilaalle.

2. Kosketus kontaminaatio:

Kaikki, johon kosketaan tulee puhdistaa eri potilaiden ja hoitohenkilökunnan välillä. Samaa potilasta hoidettaessa kaikki puhdas pysyy potilaskohtaisesti puhtaana.

Suojakäsineillä ei kosketa työvaatteisiin, hiuksiin, kyniin, näppäimistöön jne.

Laatikoista/ varastosta otettaessa on käytettävä puhtaita atuloita tai riisuttava ja käsidesinfioitava kädet ja puettavan uudet käsineet käsiin.

MEDNIEMI

37

Mikrobien leviäminen

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131746/Ohjaus%202016_22_Suun%20terveydenhuolto_vs_2018.pdf?sequence=6&isAllowed=y

Hammashoidossa on hyvät olosuhteet mikrobien kontrolloimattomaan leviämiseen, jos hygieniakäytännöt ovat riittämättömät

- Kosketustartunta: Mikrobit tarttuvat kosketuksessa suoraan henkilöstä toiseen. Näin tarttuvat esimerkiksi käsissä olevat bakteerit ja monet hengitystieinfektioita aiheuttavat virukset.
- Isokeuma- eli pisaratartunta: Tartunta tapahtuu kontaminoituneen (ilkaantuminen mikrobeilla ja muilla epäpuhtauksilla) pinnan tai välineen välityksellä.
- Veriperäinen tartunta: Tartunta tapahtuu veressä esiintyvien mikrobien välityksellä tilanteessa, jossa verta joutuu toiseen henkilöön pistos tai viillon kautta tai jos henkilö altistuu virusta sisältävälle eritteelle silmän sidekalvon tai limakalvojen kautta.
- Pisaratartunta: Tyypillisiä pisaratartuntana luonnollisessa tilanteessa tarttuvia mikrobeja ovat hengitystieinfektioita aiheuttavat virukset. Tartunta tapahtuu, jos esimerkiksi alvastettaessa viruksia sisältävä pisaroita päästy toisen henkilön hengitysteihin.
- Aerosolitartunta: Hiustollanteessa pyörivät instrumentit, ultraäänihammaskiven poistolaite ja koimistoimiruisku synnyttävät aerosoleja. Aerosolin mukana mikrobeja voi päätyä silmiin, limakalvoille ja ihoon sekä hoitoyksikön läheisille pinnoille. Luontaisesti aerosolina tarttuvat mm. vesirokko-vyöruusuvirus ja tuberkuloosi.
- Vesiperäinen tartunta: Vesiväitteinen tartunta on mahdollinen, jos hoitokoneen vesijärjestelmän puhdistuksesta ja desinfektiosta ei huolehdita

MEDNIEMI

38

Miten pysyä puhtausluokassa?

- Tulee tietää milloin on puhdas tai kontaminoitunut

Puhdas -> **pakkaamaton** -> puhdas

Jos potilastyö on alkanut ja hoitaja on avustanut, on hoitajan kaidet kontaminoituneet potilaalle.

- Kaappeihin ei mennä ilman atuloita tai desinfektioliinaa.
- Atuloita ei rikota, vaan otettava nostetaan sen verran ylös että sen saa sormin, erikseen, otettua ulos.
- Jollei saa näin, on käsineet riisuttava + käsidesi, tavara kaapista, käsidesi + uudet käsineet.
- Hoitotyön **alettua hoitaja** on edelleen potilaspuhdas, muttei **kaappipuhdas!!!**

MEDNIEMI

39

Miten pysyä puhtausluokassa?

- Tulee tietää milloin on puhdas tai kontaminoitunut

Puhdas -> **pakkaamaton -> pakattu -> pakkaamaton ->** puhdas

- **Juurihoidon alkaessa hampaalle laitetaan kofferdam, se tiivistetään Liquid rubberdamillä, desinfioidaan Betadine ja vetyperoksiidilla, pinnat pyyhitään normi desinfiointiaineella, sitten poistetaan hanskat, desinfioidaan kädet käsidesillä, avataan puhtaat sterillit pakkaukset paljain käsin ja vaihdetaan käsiin puhtaat uudet hanskat.**
- **Juurihoitotarjotin on autoklavoidussa pussissa; pussin pohja jää tarjottimen alle ja kansi jää hoitajan steriilialueeksi. Steriilialueille ei laiteta mitään pakkaamatonta. Huomi Pussi on steriili vain kuumasaumaan asti.**
- **Jotta pysytään pakatussa/ steriilissä puhtausluokassa, käytetään ainoastaan pakattuja instrumenttejä, vältetään koskemista mihinkään sormin. Steriilit pakkaukset avataan oikein, instrumenttejä ei paineta pussin läpi käyttöön. Koneelliset juurihoidon viilat vaihdetaan atuloilla.**
  - Jos joutuu ottamaan laatikosta esim. lisää kuivausnastoja, tulee se tehdä pakkaamattomilla puhtailla atuloilla, ei hoitajan juurihoitotarjottimen pakatuilla atuloilla.
- **Kun juurikanava suojataan väliaikaisella täytemateriaalilla, palaamme takaisin ei pakattuun puhtausluokkaan ilman muita toimenpiteitä.**

MEDNIEMI

40

Miten pysyä puhtausluokassa?

- Tulee tietää milloin on puhdas tai kontaminoitunut

Puhdas -> **pakkaamaton -> pakattu -> pakkaamaton ->** puhdas

- **Kirurgiassa käytetään myssyjä, steriilejä käsineitä, suojaliinoja ja keittosuolaliuosta.**
  - **Jos joutuu "epästeriiloimaan" itsensä, on kädet desinfioitava uudelleen ja puettava uudet sterillit hanskat.**
- **Kirurgia aloitetaan puuduttamalla pakkaamattomassa puhtausluokassa.**
- **Siirryttäessä pakattuun puhtausluokkaan: hammaslääkäri pukee sterillit hanskat käsiin ja pakkaamattoman puhtausluokan hoitaja ojentaa ja avaa sterillit pakkaukset, kattamista varten. Vasta sen jälkeen hoitaja vaihtaa steriileihin hanskoihin.**
- **Kirurginen imu on tarkoitettu käytettäväksi tehdyn leikkaushaavan sisäpuolella. Nielun imemiseen tulisi olla tehokkaampi, suurempi ja ei-steriili imu.**
- **Kun haavaa aletaan ommella, vaihtuu puhtausluokka pakkaamattomaan.**

MEDNIEMI

41

Taulukko 7. Hammashoidon välineiden käsittely käytetyn mukaan

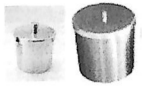
MEDNIEMI

Välineellä läpäistään iho tai limakalvo tai siitä käsiteltään juurikanavaa	Steerinti pakattuna ja säilytys pakattuna käyttöhetkeen asti.	Sterili	Kirurgiset toimenpiteet Juurihoito Parodontologinen hoito (parodontologiset viilineet ja lentaskuretit)
Välineellä kosketetaan ihoa tai limakalvoa sitä läpäisemättä	Lämpödesinfektio tai steriilointi	Desinfioitu. (lämpödesinfioitu, avoimena steriloitu) Sterili (pakattuna steriloitu esim. nyrmä pakkaukset)	Perustutkimusvälineet Korjaavassa hoidossa käytettävät välineet
Väline koskettaa tervettä ihoa sitä läpäisemättä, mutta ei limakalvoa	Desinfektio	Desinfioitu	Silmäsuojaimet
Väline ei ole suorassa kosketuksessa potilaseen tai infektion riski on vähäinen	Puhdistus	Puhdistettu	Suun ulkopuolella hoidossa käytetävät välineet. esim. suojaliinan pidike ja proteettisten jäljennösmiekien sekoitusvälineet

41

Välinehuolto alkaa hoitohuoneessa

- **Kertakäyttötavarat roskikseen**
- **Viiltojätteet viiltojäteastiaan**
  - **Viiltojätteeseen vain ihoa läpäisevät: neulat, veitset.**
  - **Ei: huuhteluneulat, kärjet, tyhjät puudutusaine ampullit**
- **Näkyvä lika rapsutetaan pyyhitään instrumenteista heti**
- **Käytetyt instrumentit laitetaan kanneliseen koriin pesukasetteihin**
- **Puustin kärjet, poranterät, viilat laitetaan erisan Oxy 2% nestepurkkiin laatikossa**
  - **Juurihoitoinstrumenteille oma oxy 2% purkki**
- **Kulmakappaleet laitetaan omaan purkkiinsa laatikossa**
- **Suuremmat instrumentit; esim. pihdit, rtg pidikkeet jäävät laatikon pohjalle. Ne eivät mahdu pesukasetteihin.**
- **Metallitarjottimet laitetaan kannen päälle.**
- **Laatikko viedään välinehuoltoon kansi paikoillaan.**

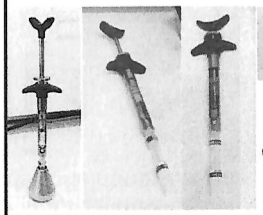

MEDNIEMI

44

Puudutusneula ja vajaa ampulli VIILTOJÄTTEEN KÄSITTELY

MEDNIEMI

1. Käytössä tulee aina olla pistoturvateline
2. Neulan korkit laitetaan päällekkäin – tuplasuojaus
3. Vajaa ampulli tyhjennetään korkkiin, tyhjä ampulli tavalliseen roskikseen
4. Neula tehdään uusio käyttökelvottomaksi, painamalla se vinoon ennen viiltojäteastiaan laittoa!
5. Kaikki yllä oleva tehdään hoitohuoneessa!

45